

Denne side er maskinoversat [\[Link\]](#). Maskinoversættelser kan indeholde fejl, der potentielt gør teksten mindre klar og nøjagtig. Ombudsmanden påtager sig intet ansvar for eventuelle afvigelser. For de mest pålidelige oplysninger og den største retssikkerhed henvises der til originalversionen på engelsk, som der er linket til ovenfor. Læs mere i vores [sprog- og oversættelsespolitik](#) [\[Link\]](#).

Afgørelse i sag 1487/2016/EIS om Europa-Kommissionens svar på en klage over, at personer med handicap stigmatiseres af en billedadvarsel på tobaksprodukter

Afgørelse

Sag 1487/2016/EIS - Indledt den 11/07/2017 - Afgørelse af 11/07/2017 - Den vedrørte institution Europa-Kommissionen (Ikke grund til yderligere undersøgelser) |

Sagen vedrørte Europa-Kommissionens svar på en klage over, at personer med handicap stigmatiseres af en billedadvarsel på tobaksprodukter.

Klageren, ombudsmanden for sociale anliggender og leder af den tyske delstat Schleswig-Holsteins kontor for bekæmpelse af forskelsbehandling, gjorde gældende, at billedet, som viser en person i en kørestol sammen med teksten "rygning er årsag til slagtilfælde og handicap", portrætterer personer med handicap i et dårligt lys. Det pågældende billede er ét blandt flere billeder, som Kommissionen har stillet til rådighed.

Kommissionen forklarede, at formålet med billederne er at informere borgerne om risiciene ved rygning. Den tilføjede, at billederne var udvalgt på grundlag af en meget streng udvælgelsesprocedure.

Ombudsmanden undersøgte sagen og fandt, at Kommissionens forklaring generelt var rimelig. Hun konkluderede derfor, at der ikke var anledning til at undersøge klagen yderligere på nuværende tidspunkt. Hun forstår imidlertid også, at offentliggørelsen af sådanne billeder kunne opfattes negativt af personer med handicap og de organisationer, der repræsenterer dem. Ombudsmanden er derfor af den opfattelse, at det fremover og for at skabe den bedst mulige balance mellem de forskellige berørte interesser ville være hensigtsmæssigt at konsultere relevante civilsamfundsgrupper med hensyn til valget af følsomme billeder, inden disse offentliggøres.

Baggrunden for klagen

1. Klageren er ombudsmanden for sociale anliggender og leder af kontoret for bekæmpelse af forskelsbehandling i Slesvig-Holsten i Tyskland.

2. I henhold til EU's tobaksvaredirektiv [1] skal cigaretter og rulletobakspakninger være forsynet med kombinerede sundhedsadvarsler bestående af i) et billede, ii) en tekstadvarsel og iii) oplysninger om ophør. Det "bibliotek" af billedadvarsler, der skal anvendes, er defineret i et særskilt delegeret direktiv ("direktivet om billedadvarsler") [2] .

3. Den 22. august 2016 skrev klagerens forgænger til Kommissionen og påpegede, at hendes kontor havde modtaget en række klager vedrørende en billedadvarsel, der blev anvendt på tobaksvarepakninger (det fremgår af billedets tekst, at "moking *forårsager slagtilfælde og handicap* "). De var af den opfattelse, at et af billederne, der viser en person i kørestol, diskrimineres og stigmatiserede personer med handicap. De hævdede, at billedet afbildet personer i kørestole i dårligt lys, mens det klart ikke er alle handicap, der kræver, at folk bruger kørestole, skyldes rygning.

4. Den 21. september 2016 svarede Kommissionen klageren. Det beklagede, at nogle mennesker følte sig diskrimineret på grund af billedet. Den hævdede imidlertid, at billedet ikke stigmatiserede nogen eller var diskriminerende. Den anførte, at formålet med de forskellige billeder, den anvendte, var at informere potentielle forbrugere om risikoen for rygning. Kommissionen forklarede endvidere, at billederne blev valgt efter en meget streng udvælgelsesprocedure, hvor der blev lagt særlig vægt på det generelle mål om at forebygge og reducere tobaksforbruget. Med henblik herpå havde Kommissionen også hørt speciallæger [3] .

5. Klageren var utilfreds med Kommissionens svar og henvendte sig til Ombudsmanden.

Undersøgelsen

6. Ombudsmanden indledte en undersøgelse af klagen og identificerede følgende påstand:

Kommissionen undlod at give klageren et overbevisende og udtømmende svar.

7. Under undersøgelsen tog Ombudsmanden behørigt hensyn til oplysningerne i klagen. Hun foretog navnlig en grundig analyse af den korrespondance, der havde fundet sted mellem Kommissionen og klageren, før klageren henvendte sig til Ombudsmanden. Ombudsmanden udførte også sin egen forskning, herunder kontakt med Det Europæiske Handicapforum. Sidstnævnte udtrykte bekymring over hensigtsmæssigheden af billederne.

Påstand om, at Kommissionen ikke har givet et fyldestgørende svar

Argumenter fremført for Ombudsmanden

8. Efter klagerens opfattelse stigmatiserede billedet personer med handicap. Han hævdede, at handicap, der kræver kørestolsbrug, normalt ikke skyldes rygning. Derudover skildrede billedet kørestolsbrugere som "svage, ulykkelige og desperate". Han henviste ligeledes til indholdet af det link, som Kommissionen havde henvist til i sit svar på klagen. Klageren var af den opfattelse, at indholdet af dette link med urette støtter den opfattelse, at billederne er "medicinsk korrekte". Han satte også spørgsmålstegn ved, at Kommissionens høring af juridiske eksperter i forbindelse med spørgsmål om ophavsret kun vedrørte spørgsmål om ophavsret.

Ombudsmandens vurdering

9. Ombudsmanden er klar over, at brugen af billeder af personer med handicap er et følsomt spørgsmål, som har været yderst kontroversielt på nationalt plan [4]. I overensstemmelse med artikel 8 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap bør de deltagende stater afholde sig fra at skabe negative billeder med hensyn til handicap eller billeder, der kan opfattes som sådanne. De bør i stedet fremme en positiv opfattelse af personer med handicap.

10. Samtidig bemærker Ombudsmanden, at tobaksbrug er et stort folkesundhedsproblem i EU. I dette tilfælde skal billedet vise, at en af de mange negative konsekvenser af tobaksforbruget er alvorlig uarbejdsdygtighed som følge af rygningsrelaterede sygdomme. Kommissionen forklarede, at i) formålet med billederne er at informere og advare eksisterende og potentielle rygere om sådanne risici, og at ii) den havde hørt speciallæger om billederne og deres egnethed i forhold til den ledsagende tekstadvarsel.

11. Målet om at reducere og eliminere brugen af tobaksvarer er uden tvivl en af de højeste folkesundhedsprioriteter i hele EU. Brugen af grafiske og til tider chokerende billeder har i nogen tid været en integreret del af bestræbelserne på at nå dette mål. Ved valg af passende billeder er der en balance mellem maksimering af effektiviteten og sikring af følsomhed over for personer, for hvem nogle billeder kan være stødende. De billeder, der er godkendt til brug som sundhedsadvarsler på tobaksvarer, findes i et bilag til et delegeret EU-direktiv [5]. Ombudsmandens mandat giver hende ikke mulighed for at anfægte indholdet af lovgivning, der er godkendt af EU-lovgiver. Ombudsmanden mener imidlertid, at Kommissionen samlet set har givet et rimeligt svar på klagen, og at der derfor ikke er grundlag for at forhøre sig yderligere.

12. Samtidig understreger Ombudsmanden betydningen af, at EU's administration tager hensyn til borgernes opfattelser og behovet for at fremme et positivt billede af EU. I forbindelse med enhver fremtidig revision af de billeder, der skal trykkes på tobaksproduktets emballage, mener Ombudsmanden, at det ville være nyttigt for Kommissionen at høre bredt og ikke blot sundhedspersonalet. Som det fremgår af denne klage, kan nogle af disse billeder være særligt følsomme for personer med handicap. Ombudsmanden mener derfor, at høring af relevante civilsamfundsgrupper ville være særlig nyttig for at finde den bedst mulige balance mellem rettigheder og interesser for personer med handicap på den ene side og folkesundhedsperspektivet på den anden side.

Konklusion

På grundlag af undersøgelsen af denne klage afslutter Ombudsmanden den med følgende konklusion.

Yderligere undersøgelser er ikke berettigede.

Ombudsmanden understreger betydningen af, at EU's administration tager hensyn til borgernes opfattelser og behovet for at fremme et positivt billede af EU. I forbindelse med enhver fremtidig revision af de billeder, der skal trykkes på tobaksproduktets emballage, mener Ombudsmanden, at det ville være nyttigt for Kommissionen at høre bredt og ikke blot sundhedspersonalet. Som

det fremgår af denne klage, kan nogle af disse billeder være særligt følsomme for personer med handicap. Ombudsmanden mener derfor, at høring af relevante civilsamfundsgrupper ville være særlig nyttig for at finde den bedst mulige balance mellem rettigheder og interesser for personer med handicap på den ene side og folkesundhedsperspektivet på den anden side.

Klageren og Kommissionen vil blive underrettet om denne afgørelse.

Emily O'Reilly

Den Europæiske Ombudsmand

Strasbourg, den 11.7.2017

[1] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/40/EU af 3.4.2014 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobak og relaterede produkter og om ophævelse af direktiv 2001/37/EF (EUT 2014, L 127, s. 1).

[2] Kommissionens delegerede direktiv 2014/109/EU af 10.10.2014 om ændring af bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/40/EU ved oprettelse af et bibliotek over billedadvarsler, der skal anvendes på tobaksvarer (EUT 2014, L 360, s. 22).

[3] Kommissionen anførte, at yderligere oplysninger om billedadvarslerne kan findes på: http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/pictorialwarnings_tpd_en.pdf [Link]

[4] Det er f.eks. tilfældet med trafikikkerhedskampagner.

[5] Se fodnote 2.